GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY PEŁCZYCE NA LATA 2015 - 2020

Pełczyce, kwiecień 2015r.

SPIS TREŚCI

I

WPROWADZENIE ***3***

II. PRZEMOC W RODZNIE ***4***

2.1. DEFINICJE PRZEMOCY **5**

2.2. FORMY I RODZAJE PRZEMOCY W RODZINIE **6**

2 .3. SKĄD SIĘ BIERZE PRZEMOC W RODZINIE **8**

2.4. CYKLE I FAZY PRZEMOCY W RODZINIE **9**

2.5. MITY I STEREOTYPY DOTYCZĄCE PRZEMOCY **11**

2.6. SKUTKI PRZEMOCY W RODZINIE **13**

2.7. ZADANIA GMINY W PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RTODZINIE…….. 13

III. PRAWO WOBEC PRZEMOCY W RODZINIE ***14***

IV. PRZEMOC W ŚWIETLE DANYCH Z TERENU GMINY PEŁCZYCE ***16***

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE……18

VI. ADRESACI PROGRAMU ***19***

VII. CELE PROGRAMU ***19***

VIII. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU ***27***

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU ***28***

XI. SPIS WYKRESÓW ***29***

I. WPROWADZENIE

Wśród wielu zauważalnych zjawisk obserwujemy, że przemoc staje się towarem sprzedawanym w licznych programach telewizyjnych. Jest główną atrakcją filmów czy też gier komputerowych i ma swych odbiorców wśród niemal wszystkich grup wiekowych. Mimo, iż przemoc czy agresja jako forma zachowań społecznych istniała od wieków we wszystkich kulturach i religiach, to właśnie we współczesnych czasach staje się coraz bardziej powszechna. Dotyka ona wszystkich członków rodziny, a przecież nikt nie zasługuje na cierpienie. Ponadto przemoc upokarza, rodzi nienawiść, wyrządza nieobliczalne szkody przede wszystkim psychiczne. Rozpatrując temat przemocy można z łatwością stwierdzić, że nie ma w niej niczego, co by w cywilizowanym społeczeństwie przemawiało za jej stosowaniem. Przemoc w jakiejkolwiek formie jest naruszeniem praw człowieka, niszczy poczucie godności i zaufanie do drugiej osoby a także jest przestępstwem i nie należy jej ukrywać. Jeżeli nie ma jednoznacznej i zdecydowanej reakcji i interwencji ze strony otoczenia następuje stabilizacja i eskalacja przemocy.

Uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przez samorząd gminny to zadanie wynikające z art. 6 ust. 2 pkt. ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz..U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) oraz innych ustaw, które nakładają na gminy obowiązek tworzenia wymienionego programu..

Głównym celem wymienionego programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie poprzez stworzenie jednolitego systemu przeciwdziałania przemocy oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom, w których ten problem występuje. Cel główny będzie realizowany poprzez cele operacyjne oraz zadania, które będą miały charakter:

- **profilaktyczny** (np. propagowanie alternatywnych zachowań wobec przemocy),
- **edukacyjny** (np. upowszechnianie wiedzy na temat przemocy i jego negatywnych skutków),
- **pomocowy** (np. pomoc psychologiczna, terapeutyczna, poradnictwo, informowanie o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy),
- **wspierający** (np. wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji oraz rozwój instytucjonalny).

Przemoc w rodzinie nie jest problemem indywidualnym lecz społecznym. Współpraca samorządu terytorialnego z administracją rządową oraz innymi podmiotami i organizacjami pozarządowymi przy realizacji Programu powinna przynieść wymierne efekty w postaci ograniczenia zjawiska przemocy w gminie Pełczyce. Zadaniem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenia uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie jak i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców.
Punktem wyjścia do opracowania Programu była analiza dotychczasowego stanu wiedzy teoretycznej i badawczej na temat przemocy w rodzinie oraz dotychczasowe doświadczenia w jej zapobieganiu co z kolei pozwoliło zidentyfikować najbardziej istotne problemy. Niniejszy Program określa więc działania ukierunkowane na ochronę osób doznających przemocy oraz korygowanie agresywnych zachowań jej sprawców.

II. PRZEMOC W RODZINIE

Rodzina jest podstawowym elementem struktury społecznej. Jest niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Ważną rolę odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości i wzajemnym zrozumieniu.
Przemoc w rodzinie inaczej zwana przemocą domową jest najczęściej popełnianym przestępstwem przeciwko jej członkom, a równocześnie stosunkowo trudna do wykrycia i rzadko ujawniana przez osoby pokrzywdzone. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań ponieważ relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu. Łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi oraz moralnymi, a także oczekiwaniami społecznymi.
W literaturze najczęściej opisywane są następujące formy złego traktowania:
- przemoc fizyczna,
- przemoc psychiczna,
- przemoc seksualna .

W opinii społecznej przemoc kojarzona jest z przestępczością i nasiloną patologią społeczną. Obraz taki jest również utrwalany przez środki masowego przekazu opisujące lub pokazujące sensacyjne przejawy agresji wewnątrzrodzinnej. Wbrew temu błędnemu mniemaniu, przemoc ma miejsce nie tylko w rodzinach z tzw. marginesu społecznego, ale również w takich, które

obserwowane z zewnątrz nie dają najmniejszych podstaw do podejrzewania toczącego się w nich dramatu.
Możemy wyróżnić kilka cech charakteryzujących przemoc w rodzinie:

- jest intencjonalna – jest zamierzonym działaniem – sprawcy, mają na celu podporządkowanie i kontrolowanie ofiar,

- nierówność sił – sprawcy wykorzystują przewagę siły uniemożliwiając ofiarom samoobronę (niekoniecznie musi być to siła fizyczna),

- naruszenie praw i dóbr osobistych – wykorzystywanie przewagi siły nad ofiarą i łamanie podstawowych praw ofiary (naruszenie prawa do życia, zdrowia, godności, szacunku, nietykalności cielesnej i stosowanie innego nieludzkiego traktowania bądź karania),

- powodowanie szkody, cierpienia i bólu – sprawcy narażają zdrowie i życie ofiar na poważne szkody, doświadczanie bólu i cierpienia sprawiają, że ofiary mają mniejszą zdolność do samoobrony, a ich energia i wytrzymałość psychiczna wyczerpują się z powodu życia w ciągłym stresie.

Rodzina w życiu każdego człowieka spełnia wielorakie funkcje i odgrywa bardzo istotną rolę w prawidłowym jej funkcjonowaniu. To również związek intymnego, wzajemnego uczucia, współdziałania i wzajemnej odpowiedzialności, w którym w szczególności ważne jest wzmacnianie wewnętrznych relacji i interakcji, a dom powinien być schronieniem, azylem, miejscem bezpiecznego pobytu, w którym wszyscy członkowie rodziny czują się bezpiecznie.

2.1. DEFINICJE PRZMOCY

Rozpatrując zjawisko przemocy oraz mówiąc o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy ofiarom i sprawcom, konieczne jest wstępne zdefiniowanie najważniejszych pojęć związanych z tym tematem.
I. Pospiszyl stwierdza, że:
Def.. **„Przemocą możemy nazwać wszystkie nieprzypadkowe akty naruszające osobistą wolność jednostki, które przyczyniają się do fizycznej albo psychicznej szkody drugiego człowieka i które wykraczają poza społeczne normy wzajemnych kontaktów międzyludzkich ‘’.** Zaletą tej definicji jest – jak się wydaje – to, że koncentruje się ona na celowości działania człowieka, unikając jednocześnie zagłębiania się w ocenę stopnia nieprzyjaznych motywacji, które w wielu przypadkach mogą być niemożliwe do sprawdzenia, ponieważ motywacje bywają wielokierunkowe, nieświadome czy wreszcie obudowane wiarygodnymi usprawiedliwieniami. W tej definicji unika się ponadto zaliczania do przemocy zachowań przypadkowych, będących efektem nieszczęśliwego zbiegu okoliczności, jak również nieświadomych zachowań krzywdzących, ale wynikających z ludzkiej bezradności.”[1]
Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz..U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493) pod pojęciem **„przemocy w rodzinie”** - należy rozumieć jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby

1 I. Pospiszyl „Razem przeciw przemocy”, Wyd. Akademickie Żak, Warszawa 1996r. str. 16

na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.
Przemoc w rodzinie, w każdej formie, bez względu na to czym działania sprawcy są motywowane, narusza prawa i dobra osobiste innych członków rodziny. Powoduje szkody na zdrowiu fizycznym i psychicznym, jak również wywołuje cierpienia i krzywdy moralne u osób doznających przemocy. Jej ofiarami są kobiety, mężczyźni, dzieci i ludzie starsi. Nikt w rodzinie nie zasługuje na przemoc i jest nieprawdą, że bite dziecko staje się bardziej posłuszne, pokorne i uległe, natomiast maltretowana żona czuje respekt, darzy szacunkiem, nie zdradza, a poniewierany mąż bardziej dba o rodzinę. Ogólnie więc – '' Przemoc upokarza, powoduje cierpienie i nieobliczalne szkody, rodzi nienawiść i pragnienie odwetu, tworzy błędne koło w stosunkach międzyludzkich i wcześniej czy później odbija się bardzo negatywnie. Nie ma w przemocy nic takiego, co w cywilizowanym świecie przemawiałoby za jej stosowaniem". [2]

2.2. FORMY I RODZAJE PRZEMOCY W RODZINIE

Złe traktowanie drugiego człowieka nie ma żadnych granic i dotyczy niemalże wszystkich bez względu na wykształcenie, pozycję społeczną i wiek. Biorąc pod uwagę przejawy przemocy wyróżnia się: przemoc **fizyczną, znęcanie psychiczne i emocjonalne** oraz wykorzystywanie **seksualne.**
Wszystkie powyższe formy krzywdzenia często występują łącznie tj. przemoc fizyczna łączy się z psychiczną, a wykorzystywanie seksualne łączy się z dwiema wcześniej wymienionymi rodzajami przemocy. Trudno stwierdzić, która z nich jest bardziej krzywdząca i pozostawia po sobie dotkliwsze skutki.
Zależy to często od sytuacji w jakiej znajduje się krzywdzona osoba oraz od jej konstrukcji i wytrzymałości psychicznej, a także przedziału czasowego, w którym ofiara doznaje przemocy. Zgodnie z art. 207 § 1 Kodeksu Karnego **- „znęcanie się fizyczne i psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat i jest ścigane z urzędu"** [3]

Przemoc fizyczna: - to wywieranie wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby bez jej przyzwolenia przy użyciu siły fizycznej. Traktowana jest jako nieprzypadkowe działania ze strony sprawcy, w którym ofiara pozostaje w relacji bliskości

2 I. Pospiszyl „Przemoc w rodzinie" Wyd. WSiP, Warszawa 1994 r. str. 5.

3 Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88 poz. 553 z póz. zm.) art. 207 § 1.

i obejmuje wszystkie poniesione obrażenia, które nie są skutkiem wypadku. Czynne formy przemocy fizycznej to przede wszystkim (bicie, popychanie, wykręcanie rąk, kopanie) i inne takie jak: zmuszanie do uwłaszczających posług oraz zachowań o wyjątkowej brutalności- np.: poparzenia, zadawanie ran ciętych, szarpanie, duszenie, usiłowanie lub dokonywanie zabójstwa. Przemoc fizyczna jest stosunkowo łatwa do rozpoznania gdyż jej skutki najczęściej można zauważyć na ciele ofiary w postaci sińców, zranień skóry, krwiaków, obrzęków, zadrapań, złamań itp..

Przemoc psychiczna: - nikt nie jest w stanie zmierzyć faktycznych rozmiarów psychicznego krzywdzenia ani określić wszystkich tego typu zachowań np. to samo stwierdzenie, reakcja czy czynność w jednej sytuacji mogą być zupełnie neutralne, w innej stać się okrutnym ciosem dla psychiki człowieka, pozostawiającą trwały ślad. i nie zauważony dla obserwatora z zewnątrz. Ta forma przemocy często określana jest jako przemoc w białych rękawiczkach, ponieważ jest najtrudniejsza do zdiagnozowania. Przypadki psychicznego znęcania się najczęściej ujawniane są w sytuacjach przemocy fizycznej i zwykle dotyczą bardziej hałaśliwych form zachowań takich jak:. wyzwiska, ośmieszanie, groźby, kontrolowanie, krytykowanie, poniżanie, ciągłe niepokojenie i demoralizacja.

Przemoc seksualna: - to zachowanie osoby dorosłej, silniejszej lub starszej, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia własnych potrzeb kosztem drugiej osoby dotyczy to gwałtu oraz zmuszania lub nakłaniania do prostytucji Przemoc seksualna obejmuje całe spektrum zachowań: tj. zmuszanie ofiary do odbycia stosunku w formie, która jej nie odpowiada, czy też odbywa się w niedogodnym czasie. Polega na zmuszaniu do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu stosunku, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, oraz bez pytania o jej zgodę lub też gdy obawia się odmówić. Przymus może charakteryzować się bezpośrednim użyciem siły, grożeniem użycia siły lub emocjonalnym szantażu.

2.3 SKĄD SIĘ BIERZE PRZEMOC W RODZINIE

Nikt nie rodzi się zły, okrutny, brutalny, zwyrodniały, jednak rodzi się z pewnym zapisem genetycznym, który rozwija się podczas całego życia. Jeśli więc ktoś się rodzi z talentem muzycznym i ten talent nie jest w odpowiedni sposób rozwijany to taki człowiek może śpiewać podczas kąpieli lub pisać teksty piosenek do szuflady i nikt się raczej o tym nie dowie poza najbliższą rodziną. Jeżeli natomiast od dziecka jest ten talent rozwijany – dziecko uczęszcza na zajęcia muzyczne, później do szkoły, która kładzie duży nacisk na rozwój pasji muzycznej, a kończąc na studiach – to szanse, że taka osoba zacznie samodzielnie tworzyć wspaniałe utwory muzyczne lub śpiewać w mniej lub bardziej znanym zespole znacznie wzrastają. Ale jako małe dziecko nie posiada tej świadomości, nabywa ją dopiero

w poszczególnych latach swojego rozwoju. Podobnie rzecz się ma z uwarunkowaniami społecznymi, dzieci od początku nie wiedzą co tak naprawdę jest dobre, a co złe. To zadaniem dorosłych jest nauczenie dzieci tego poprzez pokazywanie konkretnych zachowań, sytuacji i jeśli dziecko je powtarza, a spełniają one nasze oczekiwania i standardy – zostają nagradzane, jeżeli nie – karane. Dziecko uczy się obserwując najbliższe otocznie, a następnie powtarza zaobserwowane działanie.[4] Wyobraźmy sobie następującą sytuacją - mama tłumaczy dziecku, że bicie innych osób jest złe i nie wolno tego robić, a ojciec w tym czasie kopie psa. Jaką w związku z tą lekcją postawę wyniesie dziecko? Niewykluczone, że mając duże pokłady współczucia i tak przejmie wzorzec zachowania po ojcu, a nie po matce. Nasuwa się, więc pytanie: dlaczego? Odpowiedź jest prosta – bo ludzie podobnie jak zwierzęta mają „zapisaną" w sobie postawę, by przystawać przy silniejszym, gdyż nie szanuje się ludzi słabych. Zatem skąd się biorą agresywni ludzie? Kto ich wychowuje? Kto ich kształtuje? Dzieci nie przychodzą na świat ze skłonnością do krzywdzenia innych ludzi, nabywają tych umiejętności podczas swojego wzrastania i wychowania. Uczą się przemocy dzięki wzorcom i doświadczeniom ze swojego otoczenia. Pierwszych nabywają w swojej rodzinie. Jeżeli dziecko wychowane jest w rodzinie, w której mężczyzna dominuje w dowolnej sferze życia, zaś matka jest uległa, to z dużą dozą prawdopodobieństwa dziecko powtórzy ten schemat w dorosłym życiu z tej przyczyny, że nie będzie znało innego. [5]

Ciągłe obserwowanie aktów agresji może wytworzyć w nim przekonanie, że przemoc jest zupełnie normalnym, a więc i akceptowanym zachowaniem. Może to wzbudzić ogólny sprzeciw, że możliwe jest zmienienie w nim takich przekonań gdy tylko przeczyta kilka książek i zmieni nastawienie. Może i w teorii jest to możliwe jednak nigdy w praktyce4. Jeśli jakieś zachowanie było obserwowane i utrwalane przez kilka czy kilkanaście lat, to oczekiwanie, że można zmienić lub zastąpić je innym z dnia na dzień jest czystą fikcją. Po dłuższym czasie ciężkiej pracy zmiana jest realna lecz tylko na poziomie powierzchownych zachowań. Gdy dojdzie do stresującej lub kryzysowej sytuacji najprawdopodobniej powróci stary znany od wielu lat wzorzec. Pozytywne .zmiany w zachowaniu i myśleniu są możliwe pod warunkiem długiej, ciężkiej pracy nad samym sobą. Przy jednoczesnym wsparciu specjalistów.[6]

2.4 CYKLE I FAZY PRZEMOCY W RODZINIE

4 S.H. Herzberger „Przemoc domowa Perspektywa psychologii społecznej" PARPA Warszawa 2002, s. 102-1003.

5 R.Portmann „Przemoc wśród dzieci Uchwycić sedno" Wyd, Jedność, Kielce 2006, s. 25

6 D.G. „Przemoc w rodzinie" Wyd. Diogenes, Warszawa 2001, s. 129 – 130.

Zjawisko przemocy w rodzinie to nie jednorazowy przejaw agresji lecz jest to proces długotrwały, który zazwyczaj powtarza się według nietrudnych do zaobserwowania schematów.

Cykl przemocy składa się z trzech faz niezależnie następujących po sobie:: faza narastania (budowania) napięcia, faza gwałtownej przemocy oraz faza miodowego miesiąca. Poszczególne fazy przemocy różnią się wyłącznie zakresem nasilenia oraz czasem trwania. Nie można określić jak długo będzie trwała dana faza w ramach konkretnej rodziny ani jak długo przemoc będzie się w niej utrzymywała.

W fazie pierwszej **(budowanie napięcia)** narasta napięcie, a partner/ partnerka stają się poirytowani, co dla osób z otoczenia – współpracowników czy kolegów – jest prawie niezauważalne, a jeśli coś widzą to tłumaczą złym humorem". W rzeczywistości agresor w tej fazie jest napięty, pobudzony, oszalały, nie potrafi spokojnie się odprężyć czy wyciszyć .a najmniejszy pretekst może być powodem do sprzeczki.

Często w tej fazie towarzyszy wzmożone spożycie alkoholu, oraz częściej dochodzi do kłótni a nie panując nad swoim gniewem, często do ostrych awantur. Osoby stosujące przemoc nie potrafią opisać co się z nimi dzieje i co tak naprawdę jest nie w porządku, nie są w stanie opisać swoich emocji i oczekiwań. W tej fazie przemocy ofiary często mają dolegliwości fizyczne, bóle żołądka, głowy, bezsenność, utrata apetytu, apatia oraz wszechogarniający niepokój.

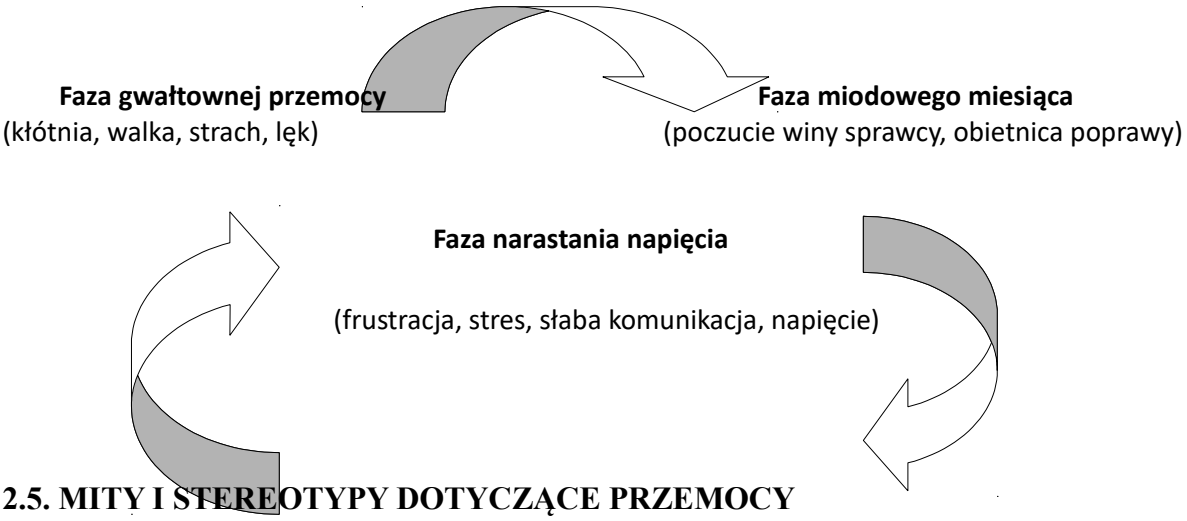
Druga faza **(gwałtownej przemocy**) jest ogniwem kończącym fazę pierwszą. Pod wpływem narastającego napięcia, złości frustracji dochodzi do rozładowania negatywnych emocji w postaci ataku agresji fizycznej – uderzenia, kopania, popychania, duszenia, itp. Atak wściekłości sprawcy jest nieproporcjonalny do tego co pobudziło go do działania, a przyczyną eskalacji jest zazwyczaj jakaś błahostka.

W trzeciej fazie przemocy nazywaną również (**fazą miodowego miesiąca**) wszystko się zmienia. Zaczyna się ona po dokonaniu przez sprawcę ataku przemocy i wygaśnięcia napięcia. Gdy wyładował już swoje negatywne emocje i zaczyna sobie zdawać sprawę z tego co zrobił, nagle staje się innym człowiekiem. Stara się znaleźć jakieś usprawiedliwienie i wytłumaczenie dla swojego zachowania. Okazuje skruchę, obiecuje poprawę i gwarantuje, że taka sytuacja nie będzie miała więcej miejsca. Gdy próbuje odpokutować swoją winę stara się przekonać siebie i innych, że skończy z przemocą. Powołuje się na tradycyjne poglądy, że dwoje kochających się ludzi może pokonać największe przeszkody, wszystkimi możliwymi sposobami a także próbuje wrócić do łask.. Zaczyna okazywać ciepło i miłość, zachowuje się

tak, jakby akt przemocy nigdy nie wystąpił. Samopoczucie ofiary również diametralnie się zmienia – znowu czuje się akceptowana, potrzebna, jej poczucie bezpieczeństwa zdaje się być zapewnione. Ponownie czuje się kochana, a jej marzenia o miłości i szczęśliwym związku są spełnione.

Ale faza miodowego miesiąca wkrótce przemija i następuje po niej faza narastania napięcia i wszystko zaczyna się od nowa. Natomiast przemoc w następnym cyklu staje się gwałtowniejsza i dłuższa. Doświadczenia, które dostarczył ofierze sprawca w fazie miodowego miesiąca demobilizują ją do jakiegokolwiek działania i utrwalają u sprawcy poczucie bezkarności oraz nadzieję, że następnym razem znowu sobie jakoś poradzi i uda mu się uzyskać przebaczenie. Następne miodowe fazy są coraz krótsze i już mniej miodowe.

Błędne koło przemocy:[7]

2.5. MITY I STEREOTYPY DOTYCZĄCE PRZEMOCY

Wiele osób w społeczeństwie lub całych środowisk nie reagują na problem przemocy w rodzinie. Jest to wynikiem funkcjonujących w świadomości społecznej mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie. Wynikają one z braku wiedzy na temat mechanizmów jej funkcjonowania, zarówno jeśli chodzi o ofiarę, jak i sprawcę. Jednocześnie budzą one wiele kontrowersji związanych ze społecznym przyzwoleniem i nie wtrącania się w sprawy rodzinne. Wśród najczęściej spotykanych mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie oraz faktów, które je obalają są:

MIT 1: Przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady.

7 J. Mazur "Przemoc w rodzinie", str. 33

FAKT: przemoc to nie tylko siniaki, zranienia i inne okaleczenia, to także wyzwiska, obelgi, poniżanie, krytykowanie, zastraszanie, ciągłe niepokojenie czy zmuszanie do określonych zachowań.

MIT 2. Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z „marginesu społecznego".

FAKT: W każdej grupie społecznej dochodzi do przemocy i może dotyczyć każdego. Nie ma znaczenia narodowość, wykształcenie, odmienność kulturowa czy status ekonomiczny. Badania pokazują, że zarówno sprawcy jak i ofiary przemocy pochodzą ze społecznie zróżnicowanych środowisk. Tymczasem zjawisko przemocy w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym stanowiącym poważny problem społeczny.

MIT 3: Mężczyzna jest panem we własnym domu i nikt nie ma prawa się wtrącać.

FAKT: Przemoc jest przestępstwem i nikt nie ma prawa znęcać się w jakikolwiek sposób nad drugim człowiekiem. To jest także dom ofiary i ma ona prawo czuć się w nim wolna od lęku i przemocy.

MIT 4: Kobieta, którą bije jej mężczyzna, sama jest temu winna.

FAKT: Kobiety bywają bite pod absurdalnymi pretekstami, jak: „niedobry obiad", „złe spojrzenie:, „niewłaściwe zachowanie", czy „płacz dzieci''. Jedyną prawdą jest to, że sprawca nie umie lub nie chce kontrolować swojej agresji. Nawet jeśli ma prawo być rozgniewany lub niezadowolony, nie ma prawa do bicia, a kobieta nie jest odpowiedzialna za jego zachowanie.

MIT 5: Alkoholizm jest przyczyną przemocy

FAKT: Wielu mężczyzn i kobiet jest agresywnych w stosunku do partnerki/ partnera nawet kiedy są trzeźwi. Powoływanie się na alkohol jako przyczynę stosowania przemocy jest formą usprawiedliwienia się w celu uniknięcia odpowiedzialności. Nawet uzależnienie od alkoholu nie zwalnia sprawcy od odpowiedzialności za własne czyny. Alkohol może nasilać przemoc i ułatwiać jej stosowanie.

MIT 6: Ofiary przemocy w rodzinie akceptują tę sytuację.

FAKT: W rzeczywistości ofiary przemocy wielokrotnie podejmują działania mające na celu poprawę swej sytuacji, które niestety często zamiast pomóc, potęgują u sprawcy agresję. Dopiero gdy działania okazują się bezskuteczne, osoby doznające przemocy nabierają przekonania, że nic nie mogą zrobić, żeby zapewnić sobie bezpieczeństwo i zapobiec kolejnym atakom przemocy. Nabierają pewności, że to co robią nie ma sensu, więc powoli rezygnują z kolejnych prób szukania ratunku.

MIT 7: To był incydent, który się nie powtórzy

FAKT: Przemoc w rodzinie niezwykle rzadko występuje jako jednokrotne zachowanie. Zazwyczaj jest to długotrwały stan, a jedynym sposobem na jej przerwanie jest podjęcie skutecznych działań wobec sprawcy. Osoby krzywdzone zazwyczaj proszą o pomoc dopiero

w skrajnych przypadkach, gdy mają za sobą długotrwałą historię stosowania wobec nich przemocy.

2.6. SKUTKI PRZEMOCY W RODZINIE

W początkowej fazie występowania przemocy w rodzinie jej efekty mogą być łatwo ukrywane. Dla osób z zewnątrz są widoczne dopiero, gdy jest zagrożone zdrowie bądź życie osoby doświadczającej przemocy. Skutki doświadczanej przemocy mogą być rozległe i widoczne w każdym obszarze funkcjonowania. Wyróżniamy:

- **obszar fizyczny**: gdzie występują uszkodzenia ciała takie, jak: siniaki, stłuczenia, zadrapania, obrzęki i otarcia naskórka na całym ciele, krwawe wybroczyny podskórne, rany cięte i kłute oraz otwarte rany w nietypowych miejscach, częste złamania kości, nietypowe ślady po oparzeniach oraz liczne blizny, trwałe ubytki włosów, nieleczone skaleczenia, zakażenia, infekcje, widoczne w chodzeniu lub siadaniu, zwiększona wrażliwość na dotyk.

- **obszar psychologiczny**: napięcie psychiczne, zaburzenia pamięci i koncentracji, chwiejność emocjonalna, wybuchowość, niepokój, poczucie zagrożenia, nasilony lęk oraz napady paniki, depresja, bierność, zależność, poczucie winy, zaniżone poczucie własnej wartości, brak poczucia wpływu na sytuację, zespół stresu pourazowego (PTSD), niekontrolowane wybuchy złości oraz akty agresji, myśli i próby samobójcze, trudność nawiązania kontaktu, nieufność, wrogość oraz izolacja społeczna, nadużywanie alkoholu, narkotyków lub leków.

- **obszar zdrowotny:** nadpobudliwość, migreny i bóle głowy oraz różnorodne bóle chroniczne, dolegliwości ze strony układu mięśniowo – szkieletowego (bóle szyi i pleców), poczucie zmęczenia oraz bezsenność, bóle w śródpiersiu oraz palpitacje serca, hiperwentylacja, zaburzenia ze strony przewodu pokarmowego (biegunki, bóle brzucha, kolki i owrzodzenia), zaburzenia miesiączkowania, choroby psychosomatyczne.

2.7. ZADANIA GMINY W PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1). opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,

2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,

3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,

4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

Bardzo ważną rolą w realizacji tych zadań odgrywa współpraca różnych służb, instytucji i organizacji pozarządowych. Pozwoli to na udzielanie rodzinom pomocy kompleksowej i wielodyscyplinarnej. Zwłaszcza, że pomoc musi uwzględniać aspekty życia osób krzywdzonych, jak i sprawców przemocy. Wsparcie oraz pomoc psychologiczną, socjalną, materialną, często medyczną i prawną powinna otrzymać cała rodzina. Ogromną rolę wówczas odgrywa policjant, pracownik socjalny, członek gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, psycholog, pedagog szkolny, lekarz, pielęgniarka, jak również przedstawiciele działającej na danym trenie instytucji pomocowej. Podejmując decyzję o współpracy, jest szansa na zwiększenie efektywności działań, na bardziej skuteczne i twórcze rozwiązanie problemów.

III. PRAWO WOBEC PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie jest problemem ogólnospołecznym ujmowanym w kontekście łamania praw człowieka, który znalazł odzwierciedlenie w wielu dokumentach międzynarodowych (ONZ i Unii Europejskiej). Przynależnym krajom zlecono podjęcie wszelkich niezbędnych działań w celu wyeliminowania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar. Wobec polskiego prawa przemoc wobec najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu. Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować

odpowiedzialnością karną. Także osoby, które pełnią w ramach swoich obowiązków zadania służbowe, mają obowiązek powiadomienia policji lub prokuratora w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny. I ostatnia kwestia – każdy kto ma wiedzę o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję. Jednak w tym wypadku – ze względu na brak sankcji prawnych i status „obowiązku społecznego" niewypełnienie tych zapisów nie pociąga ze sobą konsekwencji.

Najważniejszym aktem prawnym w polskim ustawodawstwie jest **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)**, która gwarantuje osobom, w tym dzieciom ochronę przed wszystkimi rodzajami przemocy. **Art. 40** Konstytucji stanowi, że „nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych". **Art. 47** „każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym". „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych" **- art. 71, pkt.1**. Rzeczypospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo zażądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. Do przepisów prawnych poruszających kwestie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należą również:
- **Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012r. poz. 788 z późn. zm.).** Natomiast **art. 207 Kodeksu Karnego** uznaje przemoc w rodzinie za przestępstwo – cyt .- „za znęcanie się psychiczne czy fizyczne nad osobą najbliższą lub pozostającą w zależności od sprawcy przewidywana jest kara". Znęcanie musi mieć charakter wielokrotny, powtarzalny, wyjątkowo może to być również działanie jednorazowe, lecz intensywnie i rozciągnięte w czasie. Jeśli zachowanie jednorazowe nie posiada powyższych cech traktowane jest jako inne przestępstwo – naruszenie nietykalności, uszczerbek na zdrowiu, groźba karalna. Zaniechanie określonego działania przez sprawcę także może rodzić dla niego odpowiedzialność karną. Do zaistnienia przestępstwa znęcania się wystarczy, że sprawca dopuszcza się tylko jednego z rodzajów przemocy (tzn. psychicznej lub fizycznej).

Również wymuszanie współżycia seksualnego, w tym także gwałt w małżeństwie jest przestępstwem – sprawca może wtedy również odpowiadać z **art. 197 KK.**
Czyny zabronione kwalifikowane jako przemoc w rodzinie:
- zmuszanie do określonych zachowań (art. 191 k.k.),
- uporczywe uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego (art. 209 k.k.),
- kradzież i kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej (art. 278 i 279 k.k.),
- naruszanie nietykalności cielesnej (art. 215 k.k.),
- porzucenie małoletniego lub osoby nieporadnej (art. 210 k.k.),

W polskim prawodawstwie do podstawowych uregulowań prawnych podejmujących problem przemocy w rodzinie należą:
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz..U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 t. z późn. zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz..U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona samą siebie, sprawcę oraz innych ludzi.

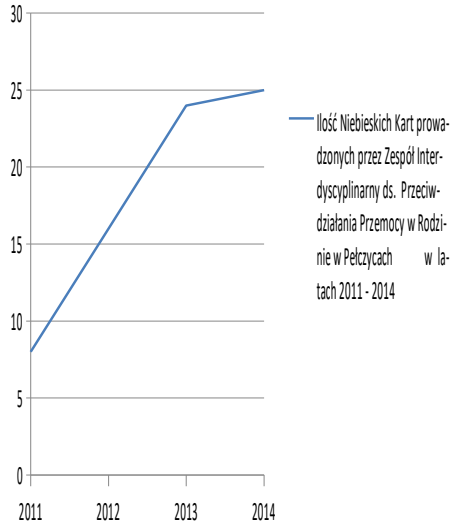
IV. PRZEMOC W ŚWIETLE DANYCH Z TERENU GMINY PEŁCZYCE

Z danych otrzymanych z Komendy Powiatowej Policji w Choszcznie – Posterunek Policji w Pełczycach oraz Miejsko -, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pełczycach wynika, że od roku 2011 wzrasta liczba interwencji domowych oraz liczba założonych Niebieskich Kart.

LP.	Lata	Liczba Rodzin
1	2011	8
2.	2012	16
3.	2013	24
4.	2014	25

Wykres 1. Zestawienie liczby „Niebieskich Kart" zarejestrowanych i prowadzonych w latach 2011 do 2014 przez Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Pełczycach

Ilość Niebieskich Kart prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania w Rodzinie w Pełczycach w latach 2011-2014

,

W związku z wejściem w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie Procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów i formularzy „Niebieska Karta" (Dz..U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1245), zauważalny jest znaczny wzrost rejestracji „Niebieskich Kart. Tendencja ta świadczy o zwiększeniu współpracy między instytucjonalnej, co wpływa na efektywność pracy służb pomocowych.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Choszcznie Posterunek Policji w Pełczycach wynika, że w 2011r. odnotowano następujące zdarzenia kryminalne:

- art. 157 § 1 KK (naruszenie nietykalności ciała),
- art. 158 § 1 KK (bójka – pobicie),
- art. 207 § 1 KK (znęcanie fizyczne i psychiczne),
- art. 278 § 1 KK (kradzież cudzej rzeczy),
- art. 279 § 1 KK (kradzież z włamaniem),
- art. 62 ust. 1 ustawy o narkomanii (posiadanie środków odurzających),
- art. 284 § 1 KK (przywłaszczenie mienia),
- art. 190 § 1 KK (groźby karalne),
- art. 193 KK (naruszenie miru domowego),
- art. 288 § 1 KK (zniszczenie mienia),
- art. 226 § 1 KK (znieważenie funkcjonariuszy),

- art. 280 § 1 KK (rozbój),

- art. 244 KK (kierowanie wbrew zakazowi sądowemu),

- art. 190 § 1 KK (stalking),

- art. 163 § 1 KK (spowodowanie zdarzenia zagrażającego dla życia, zdrowia lub mienia),

-art. 223 § 1 KK (czynna napaść na funkcjonariusza),

- art. 51 § 1 i 2 KW (zakłócenie porządku publicznego i ciszy nocnej),

- art. 43' UWTPA (spożywanie alkoholu w miejscu publicznym),

- art. 124 KW (niszczenie mienia),

- art. 141 KW (używanie słów nieprzyzwoitych),

- art. 119 KW (kradzież),

- art. 70 § 2 KW (wykonywanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu).

W roku 2012 Komenda Powiatowa Policji w Choszcznie – Posterunek Policji w Pełczycach przeprowadziła 80 interwencji domowych, doprowadzono 15 sprawców przemocy do wytrzeźwienia, ponadto wszczęto łącznie 13 dochodzeń pod kątem art. 207 § 1 KK, z czego 7 zakończyło się aktem oskarżenia. W roku 2013 zmniejszyła się liczba interwencji domowych do 43. Ponadto 20 osób – sprawców przemocy będących pod wpływem alkoholu przewieziono do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych. Zostało wszczętych 8 postępowań przygotowawczych z art. 207 § 1 KK .

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZXEMOCY W RODZINIE.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 - 2020 ma charakter interdyscyplinarny i zakłada, że będzie realizowany przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Założenia Programu są spójne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020 i jednocześnie skorygowane z lokalnymi potrzebami i dotychczasowymi działaniami.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych powołanych do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy;
- zmiany pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie;
- promowania wartości rodzinnych, w tym poszanowania prawa dzieci i młodzieży do życia w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy;
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowania przez rodziców biologicznych, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania;
- edukacji mieszkańców gminy Pełczyce na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- promowania alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów rodzinny.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowany jest do ogółu społeczeństwa, do osób uwikłanych w przemoc, a także do osób profesjonalnie zajmujących się udzielaniem pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie tj. :

- ofiar przemocy w rodzinie:: dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
- osób starszych, i niepełnosprawnych,
- sprawców przemocy w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,
- instytucji i organizacji zajmujących się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego,
- społeczności lokalnej..

VII. CELE PROGRAMU

Ideą programu jest dążenie do rozwoju profesjonalnego i interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie opartego o wyspecjalizowane zasoby ludzkie i instytucjonalne oraz zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie poprzez:

- koordynację działań instytucji działających na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie,

- zwiększenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie,

- wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy,

- zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług.

CEL STRATEGICZNY
Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Pełczyce poprzez stworzenie jednolitego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

CEL OPERACYJNY			
1. Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Pełczyce poprzez systematyczne diagnozowanie problemu			
ZADANIA	**REALIZATORZY**	**WSKAŹNIKI EWALUACJI**	**PRZEWIDYWANE EFEKTY**
1.1 Zebranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy Pełczyce.	Policja, Miejsko -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pełczycach, Placówki oświatowe, Służba zdrowia, Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe.	liczba zrealizowanych badań diagnostycznych, liczba podmiotów uczestniczących w diagnozowaniu,	zwiększenie wiedzy na temat skali i charakteru zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Pełczyce
1.2 Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Pełczyce.	Policja, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pełczycach, Placówki oświatowe, Kuratorzy sądowi, Służba zdrowia, Organizacje	opublikowanie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Pełczyce	postawienie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Pełczyce

	pozarządowe, Kościoły		
1.3 Badanie istniejącej infrastruktury instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie w celu określenia ich zasobów i braków.	Policja, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach, Zespół Interdyscyplinarny , Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pełczycach , Placówki oświatowe, Kuratorzy sądowi, Służba zdrowia, Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe.	liczba instytucji, wykaz zasobów i braków w systemie pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc,	wzrost wiedzy na temat zasobów i braków instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, mapa instytucji pomocowych,

CEL OPERACYJNY			
2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie			
ZADANIA	**REALIZATORZY**	**WSKAŹNIKI EWALUACJI**	**PRZEWIDYWANE EFEKTY**
2.1 Przerwanie przemocy i ochrona przed dalszym krzywdzeniem.	Zespół Interdyscyplinarny, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach, Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy w Choszcznie, Kuratorzy sądowi, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	liczba wypełnionych „Niebieskich Kart” liczba wspólnych interwencji służb liczba rodzin, w których odizolowano sprawcę przemocy od ofiary liczba wniosków kierowanych do Zespołu Inter-dyscyplinarnego	zmniejszenie liczby rodzin, w których dochodzi do przemocy zwiększenie współpracy służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

2.2 Edukacja osób doświadczających przemocy w rodzinie w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.	Miejsko -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach, Organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie – program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, Policja, Kuratorzy sądowi, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pełczycach	liczba osób objętych edukacją w zakresie przemocy w rodzinie, liczba podmiotów edukujących ofiary przemocy w rodzinie, liczba zrealizowanych programów edukacyjnych i kampanii liczba rozmów przeprowadzonych przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów, Alkoholowych , Policję, II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej z siedzibą w Choszcznie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	wzrost wiedzy osób doświadczających przemocy w rodzinie na temat zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności w radzeniu sobie z przemocą w rodzinie,
2.3 Poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, zawodowe i rodzinne.	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach, Organizacje pozarządowe, Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin w Pełczycach, Oświata, Policja, Zespół II Kuratorskiej Służby Sądowej w Choszcznie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie, Punkt Interwencyjno – mediacyjny „Pomoc	liczba podmiotów prowadzących poradnictwo prawne, psychologiczne, socjalne i zawodowe, liczba osób korzystających z poradnictwa, liczba porad udzielonych ofiarom i świadkom przemocy w rodzinie,	wzrost wiedzy osób doświadczających przemocy w rodzinie na temat sposobów radzenia sobie z przemocą, zwiększenie skuteczności w radzeniu sobie z przemocą w rodzinie,

	dziecku i rodzinie" w Choszcznie,		
2.4 Opracowywanie i wdrażanie alternatywnych form wsparcia dla osób krzywdzonych przemocą, np. asystent rodziny.	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach	liczba alternatywnych form wsparcia liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny ze względu na przemoc w rodzinie,	zwiększenie liczby alternatywnych form wsparcia dla osób krzywdzonych, zwiększenie różnorodności form wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

CEL OPERACYJNY			
3. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych, interwencyjnych oraz edukacyjno – korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie			
ZADANIA	**REALIZATORZY**	**WSKAŹNIKI EWALUACJI**	**PRZEWIDYWANE EFEKTY**
3..1 Usprawnienie procedury interwencji i innych działań wobec sprawców przemocy w rodzinie m.in. poprzez odseparowanie sprawcy od ofiary.	Zespół Interdyscyplinarny, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach, Policja, Kuratorzy sądowi, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pełczycach,	liczba wniosków do Prokuratury o tymczasowe aresztowanie, liczba nakazów opuszczenia mieszkania, liczba nakazów powstrzymywania się sprawcy od kontaktów z ofiarą przemocy, liczba rodzin i osób objętych dozorem kuratora sądowego z tytułu przemocy w rodzinie, liczba wniosków kierowanych do prokuratury o wszczęcie postępowania wobec sprawcy przemocy w rodzinie,	zmniejszenie liczby rodzin, w których dochodzi do przemocy, zwiększenie współpracy służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3.2 Monitorowanie zachowań uczestników programów	Policja, II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	liczba sprawców przemocy monitorowanych po ukończeniu	zwiększenie wiedzy służb na temat skuteczności programów

korekcyjno – edukacyjnych po ich zakończeniu.	w Choszcznie , Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie,	programów korekcyjno – edukacyjnych, czas przez jaki sprawca przemocy był monitorowany, liczba instytucji uczestniczących w monitorowaniu, liczba sprawców przemocy w rodzinie wykonujących prace społecznie – użyteczne,	korekcyjno – edukacyjnych, utrwalenie konstruktywnych zachowań sprawców przemocy, spadek liczby rodzin dotkniętych przemocą w których interwencje policji i innych służb podejmowane są wielokrotnie,
3.3 Realizacja programów w zakresie radzenia sobie ze stresem, złością oraz w sytuacji konfliktu jako jedna z form działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie.	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach, Oświata, Punkt Interwencyjno – Mediacyjny „Pomoc Dziecku i Rodzinie ‘’przy PCPR w Choszcznie	liczba osób uczestniczących w programach w zakresie radzenia sobie ze stresem, złością oraz w sytuacji konfliktu liczba grup dla osób uczestniczących w programach w zakresie radzenia sobie ze stresem, złością oraz w sytuacji konfliktu, liczba zrealizowanych programów, liczba osób, które ukończyły program,	wzrost liczby osób, które nauczyły się rozwiązywać konflikty w dojrzały, konstruktywny sposób

CEL OPERACYJNY			
4. Poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.			
ZADANIA	**REALIZATORZY**	**WSKAŹNIKI EWALUACJI**	**PRZEWIDYWANE EFEKTY**
4..1 Integrowanie działań instytucji	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy	liczba Niebieskich Kart”	zwiększenie skuteczności

i organizacji w ramach pracy Zespołu Inter – dyscyplinarnego.	Społecznej w Pełczycach, Policja, Kuratorzy sądowi, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pełczycach, Służba zdrowia, Oświata, Organizacje pozarządowe,	skierowanych do Zespołu, liczba spotkań Zespołu Inter-dyscyplinarnego, liczba wniosków o zwołanie grup roboczych, liczba informacji do Przewodniczącego Zespołu o zakończeniu działań grupy roboczej ,	działań i poprawa jakości współpracy służb działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, usprawnienie systemu przepływu informacji,
4.2 Organizowanie szkoleń, konferencji, warsztatów tematycznych dla osób zajmujących się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie, Zachodniopomorskurząd Wojewódzki w Szczecinie, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie, Policja, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pełczycach, II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Choszcznie, Oświata, Służba Zdrowia,	liczba zrealizowanych szkoleń, konferencji, warsztatów i seminariów liczba podmiotów realizujących szkolenia, konferencje, warsztaty, seminaria,	wzrost kompetencji specjalistów pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc, wzrost liczby specjalistów przygotowanych do pracy z osobami uwikłanymi w przemoc,

CEL OPERACYJNY			
5. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz wrażliwości mieszkańców wobec przemocy w rodzinie na terenie gminy Pełczyce			
ZADANIA	**REALIZATORZY**	**WSKAŹNIKI EWALUACJI**	**PRZEWIDYWANE EFEKTY**

5.1 Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie ze stresem.	Oświata, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pełczycach,	liczba zajęć edukacyjnych przeprowadzonych z dziećmi i młodzieżą, liczba uczestników zajęć edukacyjnych, liczba placówek prowadzących zajęcia edukacyjne (przedszkola, szkoły, biblioteki), liczba przeprowadzonych kampanii,	wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie, psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem, zwiększenie liczby podmiotów realizujących programy edukacyjne, zwiększenie różnorodności form edukacji w zakresie przemocy w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie ze stresem,
5.2 Edukacja służąca wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, szczególnie w rodzinach zagrożonych przemocą.	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Choszcznie, Oświata, Organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pełczycach,	liczba spotkań z rodzicami z rodzin zagrożonych przemocą, liczba uczestników spotkań z rodzicami w rodzinach zagrożonych przemocą, liczba podmiotów prowadzących zajęcia edukacyjne, liczba przeprowadzonych kampanii,	zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych i poprawy relacji między członkami rodziny, wzmocnienie pozytywnych postaw rodzicielskich, rozwinięcie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców, szczególnie w rodzinach zagrożonych przemocą,
5.3 Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym i wzmacnianiu więzi rodzinnych.	Oświata, Policja, Klub Integracji Rodzin działający przy MGOPS w Pełczycach, Kościoły i związki wyznaniowe, Miejsko Gminny Ośrodek Kultury	liczba festynów rodzinnych, liczba imprez rekreacyjno - sportowych skierowanych do rodzin, liczba uczestniczących rodzin,	wzrost zachowań nieagresywnych i wzmocnienie więzi rodzinnych, modelowanie w rodzicach konstruktywnych sposobów nawiązywania kontaktu z dziećmi

	w Pełczycach, Urząd Miejski w Pełczycach, Organizacje pozarządowe.	liczba świetlic dla dzieci, liczba uczestników świetlic, liczba zajęć sportowych,	i rozwiązywania ich problemów, zwiększenie różnorodności form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym i wzmacnianiu więzi rodzinnych,
5.4 Prowadzenie kampanii edukacyjnych promujących postawy społeczne oraz działania wolne od przemocy.	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach , Organizacje pozarządowe, Sołectwa, Kościoły i związki wyznaniowe, Oświata, Służba zdrowia, Gminna Komisja ds..Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pełczycach,	liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych promujących postawy społeczne oraz działania wolne od przemocy, liczba podmiotów przeprowadzających kampanie, liczba rozdanych ulotek, broszur i innych materiałów informacyjno-edukacyjnych,	wzrost pozytywnych postaw społecznych i działań wolnych od przemocy wśród mieszkańców gminy Pełczyce, zmniejszenie aktów przemocy w rodzinie wśród mieszkańców gminy Pełczyce, zwiększenie różnorodności kampanii edukacyjnych promujących postawy społeczne oraz działania wolne od przemocy,
5.5 Punkt informacyjno – konsultacyjny oraz strona internetowa o osobach instytucjach i miejscach działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także promujących idee Programu.	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pełczycach , Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pełczycach, Urząd Miasta w Pełczycach,	liczba osób korzystających z punku informacyjnego – konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin,	zwiększenie wiedzy mieszkańców gminy Pełczyce o możliwościach przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności mieszkańców gminy Pełczyce do informacji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

VIII. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Program będzie monitorowany oraz ewaluowany corocznie w formie sprawozdania, które dotyczyć będzie:

instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie;
form udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
form działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie;
form działań skierowanych do ogółu społeczności lokalnej.

Niniejsze sprawozdanie będzie się opierało na analizie jakościowej i ilościowej danych uzyskanych od każdego z realizatorów zadań określonych w Gminnym Programie. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za poprzedni rok.

Porównanie corocznych sprawozdań z przyjętymi w niniejszym programie rezultatami pozwoli na ocenę stopnia jego realizacji a także osiągniętych celów.

Uzyskane dane wykorzystane zostaną do wprowadzenia zmian w dotychczasowym programie, w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie z gminy Pełczyce.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie finansowany w różnych formach, z wykorzystaniem wielu źródeł finansowania.

Wykorzystywane będą środki własne a także środki pozyskane z zewnątrz np. EFS czy też ministerialnych.

X. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba Niebieskich Kart prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2011 – 2014.